

Hoe echter te verklaren, dat er tot nu toe geen exemplaar ons in handen is gekomen? De bevolking maakt er geen jacht op, omdat het geen schade aanricht, terwijl het aantal beperkt zal blijven, doordat het met het oog op zijn aan den grond gebonden levenswijze, niettegenstaande zijn groote lichaamskracht, vaak aan verscheurend gedierte ten prooi zal vallen.

Het schijnt in groepjes bijeen te leven, doch omtrent nestbouw kon ik geen gegevens krijgen.

Aangezien een verwarring met den orang-oetan of mawas, welke zooals bekend in Zuid-Sumatra niet voorkomt, geheel is uitgesloten, blijft er weinig anders over, dan het bestaan van een nog onbekende soort menschaap aan te nemen. Dengenen, die hier sceptisch tegenover staan, zou ik willen wijzen op de Sumatraansche haas, en de kamping oetan, de eenige Indische antilopensoort, welke ook eerst betrekkelijk kort geleden ontdekt zijn. En op den boeaja darat of landkrokodil, waarvan eerst 15 jaar geleden op het eiland Kemodo bij Flores de eerste exemplaren door mijn collega STEYN VAN HENSBROEK werden gevangen, terwijl in de archieven van Bima reeds omstreeks 1840 met stelligheid het bestaan van dat dier wordt vermeld.

R. MAIER.

Kapitein b/d Topografische Dienst.

GROOT BOOMPJES-EILAND.

Kort geleden maakten een aantal Cheribonners en een drietal Bandoengers een excursie naar Boompjes-eiland. Waar het wenschelijk is bij zoo'n excursie reeds vooraf met

het terrein in de literatuur kennis te maken, heb ik, als deelnemer, pogingen aangewend om iets over dit eiland te weten te komen. Ik ben hierin niet geslaagd, evenmin als andere deelnemers aan dien tocht.

Het eilandje ligt N. 20° O. van den Hoek van Indramajoe,

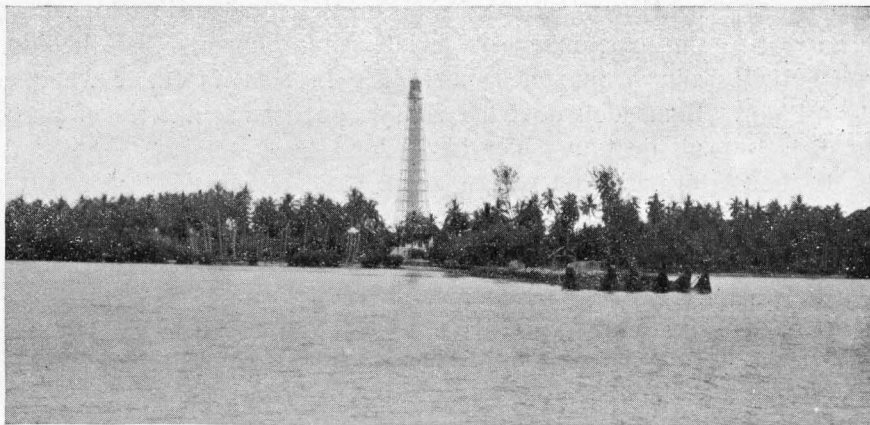

Fig. 1. Gezicht van uit de boot op Groot Boompjes-eiland en den vuurtoren.

33 K.M. uit de kust, en staat bekend als Groot Boompjes-eiland of als Poeloe Rakit. Het is voor de scheepvaart van beteekenis door den grooten lichttoren (fig 1). Het oppervlak bedraagt ruim een vierkante kilometer.

Het is een koraaleiland, waarvan eerst door ons vermoed werd, dat het zich zou gevormd hebben rondom een basaltkop, zooals er in het Cheribonsche meerdere uit het

alluvium oprijzen. Doch bij nader onderzoek was daarvan niets te zien, integendeel het midden is drassig en daardoor vrij ontoegankelijk (fig 2). Het lijkt een atol, waarvan de lagune grootendeels dichtgeslibd is ¹⁾).

Buiten de strandlijn helt het eiland langzaam tot twee meter beneden den zeespiegel, om dan plotseling zeer sterk te dalen. Het zeekaartje geeft abusievelijk aan het eind van de pier een diepte van enkele tientallen meters op; in werkelijkheid is het water er zoo ondiep, dat op enkele meters afstand van de pier onze roeiboot zelfs aan den grond liep.

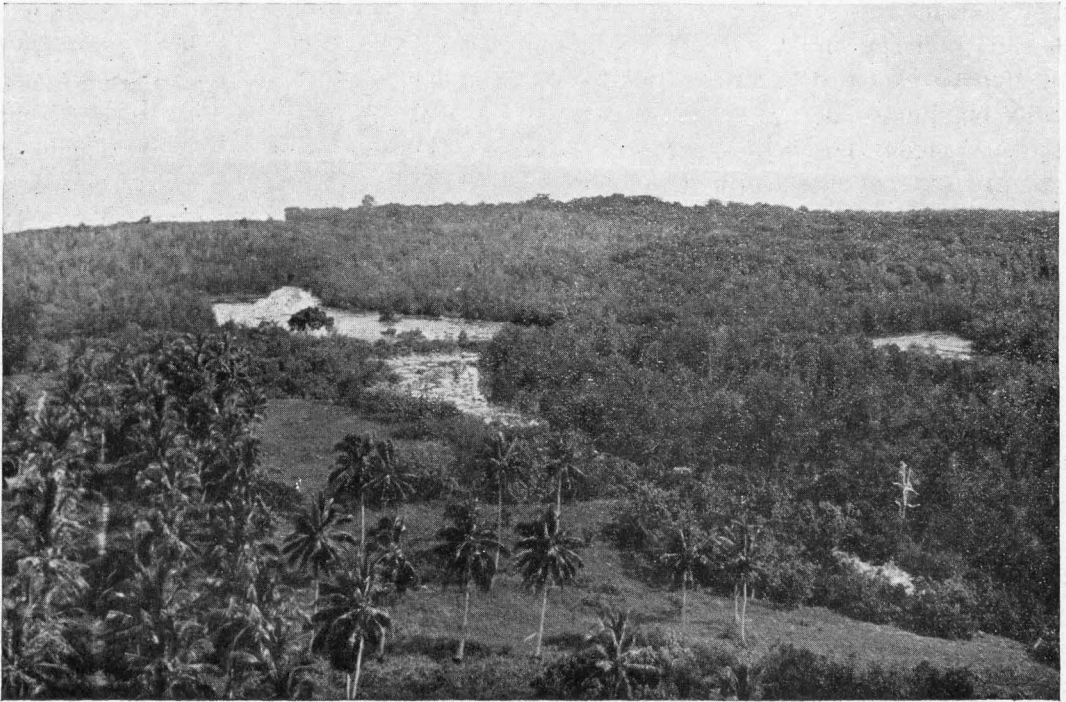

Fig. 2. Gezicht op het eiland vanaf den vuurtoren.

Aan het lage strand vinden we de gewone strandbosschen met fraaie rhizophoren (o.a. *Rhizophora stylosa* GRIFF. zie fig. 3), terwijl meer naar binnen de Barringtonia-formatie flink ontwikkeld is. Alang-alang ontbreekt er niet. In de nabijheid van den

¹⁾ Het eiland zou zich gevormd kunnen hebben als meerdere koraal-eilandjes, welke door SLUITER werden onderzocht in de baai van Batavia. De koralen hechten zich vast aan op den modderbodem verspreid liggende steenen, soms over groote oppervlakken, en de verdere ontwikkeling van weer andere soorten geschiedt op deze grondlaag, welke door de grooter wordende belasting meer of minder diep in den lossen bodem zinken. De groei van de koraalstokken kan langen tijd over de geheele oppervlakte gelijkmatig geschieden, daar in voldoende diep water de voedseltoevoer van het binnen gedeelte nog toereikend is. Reikt de bank tot op een voet van den waterspiegel dan doen zich in die voedselvoorziening van het middenveld stoornissen gevoelen, daar staat de groei stil, doch de randontwikkeling gaat voort, en de aanleg voor een atol met een zeer ondiepe lagune, welke gemakkelijk dichtgeslibd wordt (ook al door gruis van de afstervende koralen), is er.

vuurtoren zijn de onontbeerlijke klappers aangeplant, en vele djeroeks. Een keurig tjemara-laantje voert van het eindpunt van de pier naar den lichttoren. Door het korte bezoek — tengevolge van wind en weer duurde de heenreis abnormaal lang — kunnen verdere inlichtingen omtrent den plantengroei niet worden gegeven.

Over het modderige strand bewogen zich in groote aantallen de bekende slijksprinkertjes (*Periophthalmus*), terwijl nabij de landingsplaats de meeste koraalsoorten in diverse

kleuren door het heldere water zichtbaar waren.

De bouw en de afzondering van het eiland maken de bewoonbaarheid niet groot. Slechts het personeel van den lichttoren met familie vormt de bevolking, in totaal ongeveer tien menschen. Doch ze hebben er een goed bestaan, zooals de hoofdlicht-

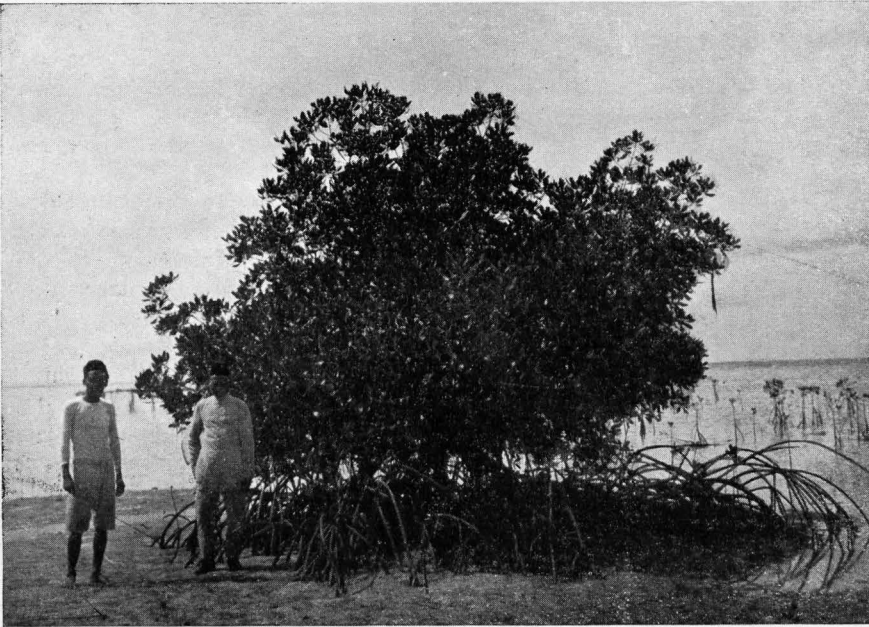

Fig. 3. *Rhizophora stylosa* GRIFF., op het strand van het koraal-eiland.

wachter zei: „*traktemen banjak, ongkos ketjil*”. Iedere maand wordt het voedsel door een gouvernementsschooner aangevoerd, terwijl het personeel van den toren eens per jaar mag passagieren aan den wal.

De lichttoren is een schitterend stuk werk: een cylinder van metaal, van buiten gesteund door een pyramide-vormig ijzerwerk, gebouwd „onder de regeering van Z. M. Koning WILLEM III” zooals de groote gedenkplaat vermeldt. Hoewel de contrôle van het gouvernement niet streng is (volgens den lichtwachter waren er gedurende zijn verblijf op het eiland nog nimmer „orang blanda” geweest) maakt niet alleen de vuurtoren maar ook het woonhuis een buitengewoon zindelijken indruk, en een oogenblik waant men zich in een goed onderhouden woning in een der Indische steden. De gastvrijheid en de hulp, gedurende het korte bezoek aan het eiland van de bevolking genoten, deden weldadig aan, en bezoekers van dit eiland (de reis is wel zeer kostbaar door den hoogen prijs van het te huren vaartuig) zullen zich den tocht niet beklagen; ze zullen evenals wij aangename herinneringen aan dit rustige eiland en zijn tevreden bewoners mee huiswaarts nemen.